

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av avfallsskattelagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av avfallsskattelagen (RP 185/2022 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Krista Sinisalo, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Titta Berlin, jord- och skogsbruksministeriet
- ledande expert Anne Kaleva, Skatteförvaltningen
- gruppchef Tuuli Myllymaa, Finlands miljöcentral
- miljöexpert Aaron Vuola, Skogsindustrin rf
- ledande expert Katja Moliis, Miljöindustrin och -tjänster YTP rf
- Manager Anne Kulmala, Fortum Waste Solutions Oy.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Ålands landskapsregering
- Finlands Kommunförbund
- Centralhandelskammaren
- Cirkulärkraft Finland rf
- Företagarna i Finland rf
- Metsä Group
- UPM-Kymmene Abp.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att avfallsskattelagen ändras.

Betänkande FiUB 25/2022 rd

Enligt förslaget ska avfallsskatten höjas från 70 till 80 euro per ton avfall som förs till en avstjälningsplats.

Också skattebasen för avfallsskatt föreslås bli utvidgad. Grönlutslam och det gipsavfall som uppkommer vid byggande och rivning ska börja omfattas av avfallsskatt. För närvarande omfattas dessa avfall inte av skatten, men det har konstaterats att det finns nyttoanvändning för dem. En utvidgning av skattebasen beräknas öka mängden skattepliktigt avfall med cirka 85 000 ton per år.

De föreslagna skatteändringarna ökar avfallsskatteintäkterna med totalt cirka 8 miljoner euro per år.

Av förslagen genomförs år 2023 skatteförhöjningen och utvidgningen av skattebasen till att omfatta gipsavfall, varvid skatteinkomsterna beräknas öka med cirka 1,5 miljoner euro på årsnivå. Efter övergångsperioden ökar den utvidgning av avfallsskattebasen till att även omfatta grönlutslam som föreslås träda i kraft år 2027 intäkterna från avfallsskatten med uppskattningsvis cirka 6,5 miljoner euro.

Dessutom föreslås vissa förtydligande lagändringar.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2023. De ändringar som gäller utvidgningen av skattebasen ska genomföras i två steg, åren 2023 och 2027.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

I propositionen föreslås det att skattebasen för avfallsskatten utvidgas till vissa avfallsfraktioner med konstaterad nyttoanvändning. Enligt förslaget ska grönlutslam, det vill säga sodaslam, som är ett specifikt processavfall från skogsindustrin, samt det gipsavfall som uppkommer vid byggande och rivning börja omfattas av avfallsskatt. Skattebasen utvidgas i två faser. Gipsavfall ska omfattas av skatten redan från ingången av 2023 och grönlutslam från ingången av 2027. Dessutom föreslås det att avfallsskattens belopp höjs.

De sakkunniga understödde på det hela taget en breddning av avfallsskattebasen, men i fråga om grönlutslam framfördes det dock att slammet för närvarande inte utnyttjas fullt ut och att det ännu inte är en avfallsfraktion som är avfallsskattepliktig. Till denna del har det också hänvisats till att det är svårt att behandla och utnyttja grönlutslam. Under de senaste åren har det för grönlutslam utvecklats nyttoanvändningar med ett högre förädlingsvärde. Utvecklingen av nya tillämpningar pågår dock fortfarande. I propositionen har detta beaktats genom att det föreslås en övergångsperiod för grönlutslam.

Betänkande FiUB 25/2022 rd

Sakkunniga kritiserar också att de nu föreslagna ändringarna i avfallsskattelagen inte i tillräcklig utsträckning utvidgar avfallsskattebasen och hänvisar till utredningar enligt vilka skattebasen kunde utvidgas mer. Fortsatt granskning har ansetts vara viktig, särskilt i fråga om farligt avfall och farligt material. Dessutom hänvisas det till avfallsskattens styrande effekt, eftersom den sporrar till investeringar och verksamhetssätt som gäller återvinning av avfall.

Sakkunniga ansåg det motiverat att ändra definitionen av skattskyldig så att också huvudmannen för ett område avsett för tillfällig lagring av avfall blir skattskyldig när tidsfristen på tre år överskrids. Genom ändringen säkerställs en enhetlig skattemässig behandling av mellanlagringsområden, oavsett om de finns i anslutning till avstjälningsplatsen eller någon annanstans. I fråga om mellanlagringsområden någon annanstans än i anslutning till avstjälningsplatsen ansågs det vid sakkunnigutfrågningen viktigt att också miljöförvaltningen har en viktig roll.

Utskottet anser utifrån inkommen utredning att utvidgningen av avfallsskattebasen till grönlutslam och gipsavfall från byggande och rivning samt de andra föreslagna ändringarna är motiverade. Grönlutslammet utnyttjas dock ännu inte fullt ut, och därför anser utskottet att den föreslagna övergångsperioden är motiverad. Avfallsskatten medför ett incitament att styra mer avfall till återvinning och främjar på så sätt den cirkulära ekonomin. Utskottet anser därför att det är viktigt att fortsätta granskningen av en utvidgning av skattebasen för det avfall och de farliga material som lyftes fram vid sakkunnigutfrågningen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 185/2022 rd utan ändringar.

Betänkande FiUB 25/2022 rd

Helsingfors 21.10.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Timo Heinonen saml
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Iris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Anne Kalmari cent.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.